

Universitat Autònoma de Barcelona

Institut d'Estudis Medievals

Arxiu Occità

PRESENT I FUTUR DE LA FILOLOGIA ROMÀNICA

La filologia romànica a la universitat del segle XXI: propostes i expectatives (2 d'octubre de 2022)

El 2 d'octubre de 2022 a la Reial Acadèmia de les Bones Lletres de Barcelona es va celebrar el seminari "Les literatures romàniques a la universitat del segle XXI: propostes i expectatives", a càrrec del Prof. Paolo Canettieri de La Sapienza Università di Roma. El seminari s'emmarcà dins les 27es Jornades Occitanes de la Universitat Autònoma de Barcelona organitzades per l'Arxiu Occità de la mateixa universitat i coordinades pel Prof. Antoni Rossell.

El seminari oferí una reflexió sobre l'estat actual i el futur de la filologia romànica, el problema acadèmic de la disciplina i les decisions que s'han de prendre per tal de conservar-la.

En aquest context, el Prof. Canettieri assenyalà dues de les raons intrínseques que expliquen la progressiva devaluació de la filologia romànica. Per una banda, la creixent hiperespecialització que allunya l'investigador de l'objecte d'estudi, el text, i, per l'altra, la falta de comunicació entre els especialistes.

Es traslladà la particularitat de la situació italiana on la filologia romànica té un paper rellevant tot i el caràcter fragmentari de la disciplina. Al mateix temps, es contraposà a la situació general de les nostres universitats on la disciplina es troba en una crisi creixent.

A continuació es posà de manifest la importància del paper del filòleg dins la nostra societat i s'apuntaren algunes consideracions:

El valor del rigor metodològic del filòleg per la societat actual. El Prof. Canettieri cità alguns casos pràctics sobre l'actuació del filòleg en àmbits no acadèmics com el judicial. Remarcà les competències filològiques per a l'elaboració de peritatges gràfics o atributius per identificar casos de plagi.

Tot seguit, el Prof. Canettieri subratllà el valor de la intercomprensió romànica i cità alguns programes europeus destinats a potenciar la intercomunicació entre les diferents llengües romàniques. Entre ells destacà EuRom4, un mètode d'ensenyament simultani de les llengües romàniques, o el programa Euromania, destinat a enfortir la competència lectora plurilingüe de les llengües romàniques i reforçar les competències d'intercomprensió.

L'última part de la intervenció se centrà en la reflexió sobre quina hauria de ser la manera de recuperar l'interès per la filologia tot assenyalant la importància de l'estudi del text des d'una òptica didàctica i lúdica. Subratllà, també, la rellevància de la divulgació i difusió de la cultura i del coneixement científic i el valor de la transferència dels resultats de les investigacions.

Un cop finalitzada la seva intervenció es realitzà un intercanvi d'informació sobre la situació de la disciplina entre els participants del seminari:

Edifici B - Campus de la UAB - 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès) - Barcelona. Spain

Tel.: 34 - 93 581 33 30 - Fax: 34 - 93 581 31 14

arxiuoccita@blues.uab.es - www.uab.es

- Prof. Meritxell Simó assenyalà la situació vulnerable de la filologia romànica dins del context acadèmic de les universitats catalanes i el problema de la poca presència d'estudiants. Com a possibles línies de futur reforçà la necessitat d'establir diàlegs entre l'edat mitjana i la contemporaneïtat i apuntà al món de la Filologia Digital com a via de perdurabilitat de la disciplina des del rigor i la transversalitat.
- Prof. Adriana Camprubí subratllà paper de les humanitats digitals dins del context filològic actual i la importància d'entendre la tecnologia com a via per a l'estudi rigorós de la filologia i no com a finalitat última.
- Prof. Xavier Blanco reforçà el valor de la intercomprensió i posant sobre la taula algunes de les problemàtiques que pot comportar l'ús de la tecnologia per a l'estudi de la filologia.
- Prof. Maria-Reina Bastardas posà de manifest la devaluació dels estudis de filologia romànica i les exigències d'ocupabilitat per part dels programes de grau.
- Prof. Isabel de Riquer es preguntà què motiva als joves a matricular-se de romàniques i assenyalà la falta de suport institucional i reconeixement del prestigi de la disciplina.
- Prof. Anna Maria Mussons reflexionà sobre la importància d'estudiar filologia romànica per tal de comprendre la resta de literatures. Compartí les experiències dels alumnes amb relació a la percepció d'inutilitat de la disciplina amb relació a les poques oportunitats professionals.
- Prof. Aliza Fiorentino reforçà la idea de la importància de la divulgació del coneixement filològic i la rellevància de la implementació de la filologia digital per a l'apertura de noves idees.

Concloué el Prof. Canettieri subratllant la rellevància del rigor filològic per elaborar una reflexió crítica i la importància del rol del filòleg dins la societat globalitzada: la filologia permet la construcció d'un mètode crític que serveix per viure en el món contemporani.

Tancà l'acte el Prof. Antoni Rossell amb unes paraules finals.